

Til Energi- og miljøkomitèen

Vår dato: 17.10.2018

Deres dato: [Deres dato]

Vår referanse: 7.07.01/TS

Deres referanse:

Høringsinnspill til Statsbudsjettet 2019 fra NHO Mat og Drikke

NHO Mat og Drikke er den største arbeidsgiver- og næringspolitiske organisasjonen for mat-, drikke- og bionæringene i Norge, og er tilsluttet Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). Vi organiserer mer enn 1600 virksomheter med nærmere 40 000 sysselsatte innenfor mat- og drikkeproduksjon, skogbruk og tjenesteyting.

NHO Mat og Drikke har følgende hovedbudskap til budsjettforslaget:

- Enova må i større grad kunne prioritere tiltak i fastlandsindustrien innenfor ikke-kvotepiktig sektor som tar i bruk tilgjengelig teknologi.
- For å fortsette den positive utviklingen med stadig mindre utslipp fra industrien er det viktig at bruk av gass gis avgiftsfordeler sammenlignet med fyringsolje.
- I det kommende arbeidet med å forebygge plastforsøpling, må tiltak i Norge harmonere med tiltakene innenfor EU, også med hensyn på overgangsordninger og tidspunkt for iverksettelse.

Kap. 1428 Reduserte klimagassutslipp, energiomlegging, energi- og klimateknologi, post 50 Overføring til Klima og energifondet

I budsjettfremlegget pekes det på at det er identifisert et potensial for omlegging til fornybare energibærere og gjenvinning av energi i bl.a. næringsmiddelindustrien. De største barrierene for realisering av dette potensialet er usikkerhet rundt besparelse/lønnsomhet ved omlegging til alternativ energikilde, mangel på investeringskapital og manglende kompetanse om muligheter.

DNV GL¹ har gjort en undersøkelse for å kartlegge potensialet for å gå bort fra fossilt brensel og over til elektrifisering i norsk industri. Her pekes det på at det er mulig å redusere andelen ikke-kvotepiktige utslipp fra stasjonær forbrenning i industrien ved omlegging til mer klimavennlige løsninger. Det knyttes investeringskostnader til selve anskaffelsen av nytt produksjonsmaterieell, eksempelvis elkjel, og mange bedrifter opplever denne investeringskostnaden som en barriere for omlegging. Skifte av energibærer til elektrisitet krever også ofte oppgradering av nettkapasiteten inn til fabrikken som kan innebære betydelige kostnader. I de tilfellene der det er behov for å legge om selve produksjonsprosessen for å redusere utslippene, innebærer dette enda høyere kostnader og barrierene knyttet til en omlegging anses som enda større.

Enova har tidligere hatt en nøkkelrolle i omlegging til redusert energibruk og lavere utslipp i industrien, delvis oppnådd gjennom slagkraftige virkemidler for utfasing av fyringsolje. Utfasing av resten av fyringsolje er viktig for å nå Norges utslippsmål og sikre grønn konkurransekraft. I Enovas nåværende mandat er risikoavlastning for tiltak i kvotepiktig sektor som tar i bruk tilgjengelig teknologi nedprioritert. Dette vil gjøre det vanskeligere å få gjennomført smarte klimatiltak som gir rask effekt. Risikoavlastning for slike prosjekter vil være svært viktige for mat- og drikkeindustrien.

Vi ber komiteen i sin innstilling legge vekt på at det innenfor tildelingen til Enova og i kommende revisjon av mandat, bør også tiltak i ikke-kvotepiktig sektor som tar i bruk tilgjengelig teknologi prioriteres. Tilbudet bør være tilpasset slik at også de mindre

¹ Kartlegging av muligheter for reduksjon av ikke-kvotepiktige utslipp gjennom elektrifisering i utvalgte sektorer, DNV GL, Energi Norge AS, 2018.

bedriftene som har begrenset kapasitet og kompetanse til å gjennomføre tiltakene på egen hånd, kan benytte seg av Enovas tilbud.

Programkategori 12.20 Klima, naturmangfold og forureining, CO2-avgift

I statsbudsjettet for 2018 ble reduserte satser og fritak for CO2-avgift på mineralolje og gass for de fleste ikke-kvotepliktige bedrifter opphevet. Avgiften blir i budsjettforslaget for 2019 prisjustert til 508 kroner per tonn CO2.

I innspill til statsbudsjettet for 2018, pekte NHO, LO, Norsk Industri, Fellesforbundet, NHO Mat og Drikke, Industri Energi, Norsk Nærings- og nytelsesmiddelsarbeiderforbund og Energigass Norge på eksempler på at en slik avgift gir for høy belastning på enkeltbedrifter. Fellestrekket for flere av bedriftene som rammes er at de er små og mellomstore konkurranseutsatte industribedrifter, som faller utenfor EUs kvotesystem. Innføringen av en CO2-avgift på bruk av LPG og naturgass i landbasert industri gir dermed norsk industri store konkurransemessige ulemper.

Industrien har over tid gjennomført en omlegging til mer energieffektive driftsmidler, og økt bruk av gass, biobrensel og elektrisitet. For å fortsette den positive utviklingen med stadig mindre utslipp fra industrien er det viktig at bruk av gass fortsatt gis avgiftsfordeler sammenlignet med fyringsolje. EUs energiskattedirektiv gir medlemslandene anledning til å ikke avgiftsbelegge LNG, propan, butan og annen LPG-gass for å stimulere til utfasing av fyringsolje/diesel.

Vi ber komiteen i sin innstilling be om at det utarbeides løsninger for at norske ikke-kvotepliktige industribedrifter likebehandles med kvotepliktige konkurrenter i inn- og utland, samt utenlandske konkurrenter som er for små til å være kvotepliktige.

Programkategori 12.20 Klima, naturmangfold og forureining, kap. 1420 Miljødirektoratet, post 71 Marin forsøpling

NHO Mat og Drikke ser positivt på at Regjeringen har styrket arbeidet med å forebygge og rydde opp i marin plastforsøpling. Regjeringen viser videre til pågående arbeid for å finne virkemidler for å redusere miljøkonsekvensene av engangsartikler i plast, herunder forbud og forpliktende samarbeid med bransjen. Regjeringen legger til grunn at den generelt vil følge EUs plaststrategi.

NHO Mat og Drikke mener det er helt nødvendig å forebygge og redusere forsøpling i naturen som følge av engangsartikler i plast. Mat- og drikkenæringen i Norge arbeider svært aktivt med å optimalisere og redusere bruken av plast, øke graden av retur og gjenvinning av plast, samt forebygge at plast havner utenfor et sirkulært kretsløp.

Plastsøppel er ikke et problem som kan løses av det enkelte land. Tiltakene i Norge må derfor være harmonisert med tiltakene som iverksettes i Europa. Innenfor et felles EU-rammeverk, må det utvikles insentiver og regelverk som bidrar til å løse lokale utfordringer og gir god og kostnadseffektiv omstilling for industrien. Et eksempel på dette kan være endring i innretningen på grunnavgiften for emballasje. For å få til dette, er det avgjørende at tiltakene utformes og gjennomføres gjennom dialog og samarbeid mellom myndighetene og mat- og drikkenæringen.

Vi ber komiteen i sin innstilling legge vekt på at i det videre arbeid med å forebygge plastforsøpling, må tiltak i Norge harmonere med tiltakene innenfor EU, også med hensyn på overgangsordninger og tidspunkt for iverksettelse. Særnorske tiltak som innebærer konkurransevridning, vil være i norske bedrifters og konsumenters ugunst og må unngås.

Vennlig hilsen NHO Mat og Drikke

Terje Sletnes
Direktør for analyse og politikk